

νέα ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Απελευθερώσεις στο Εθνικό Πάρκο Κορώνειας - Βόλβης και Μακεδονικών Τεμπών

Μία Γερακίνα (*Buteo buteo*) και ένα νεαρό αρσενικό Ξεφτέρι (*Accipiter nisus*) απελευθερώθηκαν στις 2/12/2009 σε συνεργασία με το ΕΚΠΑΖ, στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου. Η γερακίνα είχε παραδοθεί στον φορέα από τον κ. Δημόπουλο, κάτοικο του Ευαγγελισμού δύο μέρες πριν. Είχε βρεθεί

φύλακες του φορέα κ. Ελλάδα Τσερκεζίδου και κ. Γιώργος Σιδηράς, η κ. Λίλα Κάρτα υπεύθυνη Κ. Π. και οι κάτοικοι των περιοχών που είχαν βρει τα πουλιά και τα είχαν

παραδώσει για περίθαλψη κ. Δημόπουλος Γιώργος και κ. Μαρία Σφέτσου.

Λίλα Κάρτα
Υπεύθυνη Κέντρου Πληροφόρησης

σε χωράφι δυτικά του οικισμού σχεδόν αναίσητη, μάλλον από χτύπημα διερχόμενου αυτοκινήτου. Αφού εξετάστηκε και περιθάλπηκε από το ΕΚΠΑΖ, αφέθηκε ελεύθερη πάλι στον τόπο της. Ήταν τόσο ζωηρή που δεν προλάβαμε να βγάλουμε φωτογραφία παρά μόνο όταν πέταξε.

Το Ξεφτέρι απελευθερώθηκε στην περιοχή της Ρεντίνας. Είχε προσκρούσει σε τζαμαρία και αφού του δόθηκαν οι πρώτες βοήθειες από το ΕΚΠΑΖ αφέθηκε και πάλι στη φύση.

Παρόντες στις απελευθερώσεις ήταν οι

Το τάισμα των πουλιών από τους ανθρώπους δημιουργεί νέα είδη!

Πόσο τελικά η επέμβαση του ανθρώπου στην φύση μπορεί να διαταράξει την ισορροπία της; Σίγουρα όλοι μας έχουμε αναρωτηθεί για τον καθοριστικό ρόλο του ανθρώπου στο περιβάλλον και στη φύση, κανείς όμως από μας όμως δεν θα μπορούσε να φανταστεί ότι το τάισμα των πουλιών από τον άνθρωπό θα μπορούσε να δημιουργήσει νέα είδη πουλιών. Σύμφωνα, λοιπόν, με μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την ομάδα του

εξειδικευμένου βιολόγου Μάρτιν Σέφερ, του πανεπιστημίου του Φράϊμπουργκ, αποδείχθηκε ότι με το τάισμα των πουλιών οι άνθρωποι αλλάζουν το εξελικτικό μέλλον του πληθυσμού τους και οι συνέπειες είναι ορατές σχετικά γρήγορα. Η μελέτη έχει ήδη δημοσιευτεί στο περιοδικό βιολογίας "Current Biology", σύμφωνα με τους "Τάιμς του Λονδίνου", το Science και το Live Science, και έχει προκαλέσει μεγάλη εντύπωση.

Οι επιστήμονες μελέτησαν επί 3,5 χρόνια πουλιά μαυροσκοκίφης (*Sylvia atricapilla*), μικρά γκρι ωδικά πτηνά που ζουν συνήθως στην Κεντρική Ευρώπη (Νότια Γερμανία και Αυστρία), στα οποία οι άνθρωποι πρόσφεραν φαγητό. Η έρευνα διαπίστωσε ότι μετά το συστηματικό τάισμα, μέσα σε λιγότερες από 30 γενιές, ο πληθυσμός των πουλιών διασπάστηκε σε δύο ομάδες, μια που την ταΐζουν οι άνθρωποι και μια που βρίσκει την τροφή μόνη της, οι οποίες μάλιστα δεν διασταυρώνονται πια μεταξύ τους, παρόλο που ζουν δίπλα-δίπλα στη φύση.

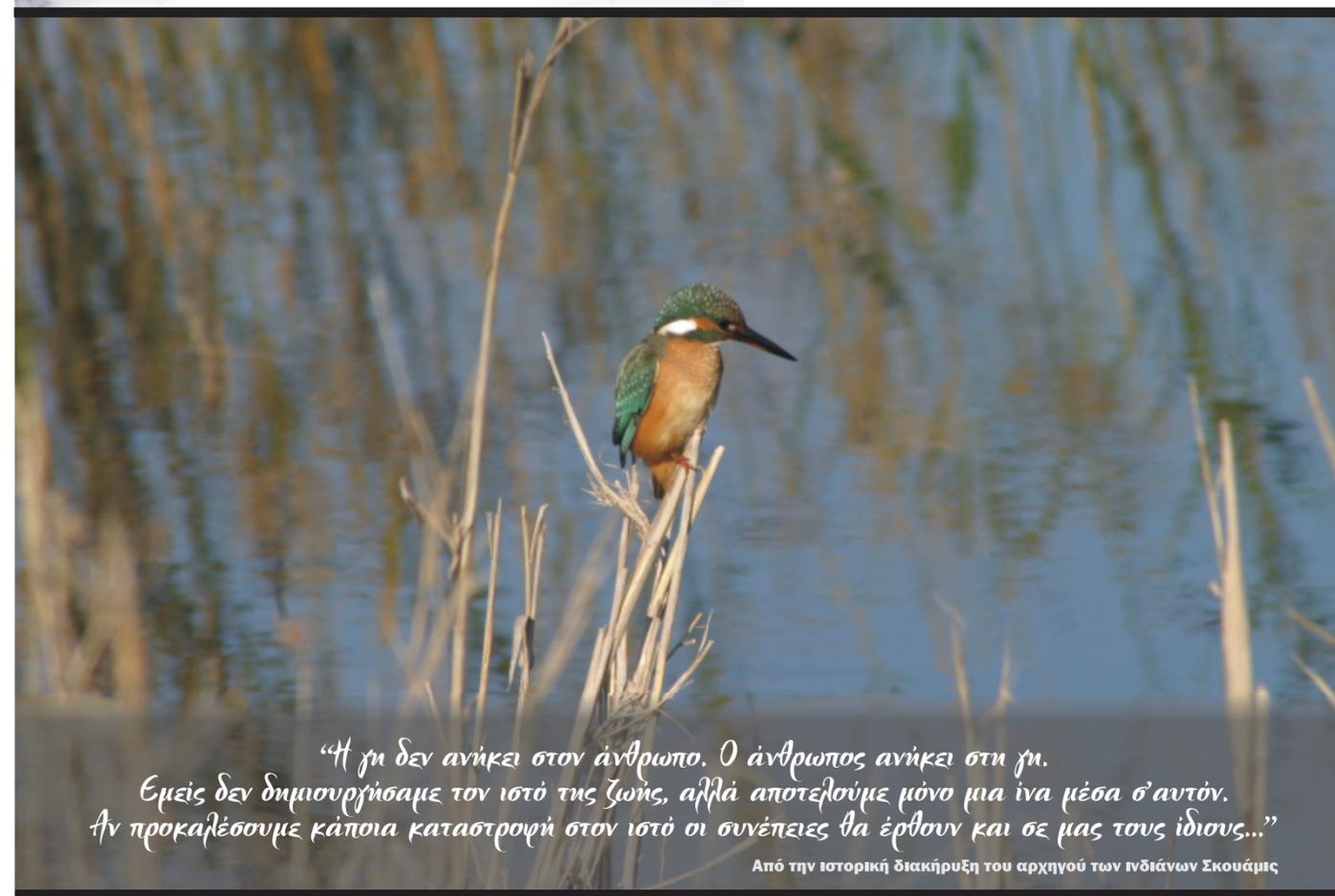
Σύμφωνα με τον Σέφερ, η έρευνα δείχνει ότι "δεν επηρεάζουμε την μοίρα μόνο των σπάνιων και επαπειλούμενων ειδών, αλλά επίσης και των κοινών ειδών που μας περιτριφυρίζουν καθημερινά, ακόμα και μέσα από μια πράξη με καλή πρόθεση, όπως το τάισμα. Είναι κάτι που μπορούμε να δούμε με τα μάτια μας, αρκεί να κοιτάξουμε προσεκτικά. Δεν χρειάζεται να περάσουν εκατομμύρια χρόνια εξέλιξης".

Φωτεινή Τσαβδάρου
Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος του Φορέα Διαχείρισης

> ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Κορώνεια Βόλβη

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΝΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

"Η γη δεν ανήκει στον άνθρωπο. Ο άνθρωπος ανήκει στη γη. Εμείς δεν δημιουργήσαμε τον ιστό της ζωής, αλλά αποτελούμε μόνο μια ίνα μέσα σ' αυτόν. Αν προκαλέσουμε κάποια καταστροφή στον ιστό οι συνέπειες θα έρθουν και σε μας τους ίδιους..."

Από την ιστορική διακήρυξη του αρχηγού των Ινδιάνων Σκουάμις

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΝΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ

Έδρα: Σ. Τσακάλη 21 - ΤΚ 57200 - Τηλ. 23940 24553 - Fax 23940 26160 url: www.foreaskv.gr - e-mail: foreaskv@otenet.gr
ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, Τηλ. 23930 41004 - Fax: 23930 41050 - e-mail: fdkorvol@otenet.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ
ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ 80% ΑΠΟ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Υ.Π.Ε.Κ.Α.

ΕΠΠΕΡ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον"

ΕΛΛΑΔΑ
2008
Αθήνα 2004 - Αθήνα 2004

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΛΙΜΝΩΝ
ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ

Ολοκλήρωση

δράσεων Προγράμματος ΕΠΠΕΡ

Οι ψαράδες, η λίμνη Βόλβη,
η Χίος και οι οικονομολόγοι

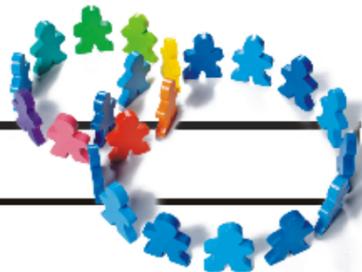
Θα αφήσουμε νερό για τα παιδιά μας;

editorial

Ο φορέας διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης, σταθερά προσανατολισμένος στη διαχείριση του ευαίσθητου οικοσυστήματος των λιμνών, προχώρησε στην απρόσκοπτη υλοποίηση του εγκεκριμένου από το ΕΠΠΕΡ - Υ.Π.Ε.Κ.Α. τεχνικού του δελτίου. Έχοντας ολοκληρώσει πλέον το σύνολο των δράσεων μας, στο παρόν τεύχος παρουσιάζουμε σε ένα απολογιστικό άρθρο το έργο μας, με την ελπίδα για μια αντάξια συνέχεια στο επόμενο χρηματοδοτικό πρόγραμμα. Κλείνοντας, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς όλους όσους στάθηκαν δίπλα μας και στήριξαν την προσπάθειά μας για προστασία και ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς και ποικιλότητας του «Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων των λιμνών Κορώνειας Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών».

Φωτεινή Τσαβδάρουλο
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος
Φορέα Διαχείρισης

> 5 Δεκεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού

Η 5η Δεκεμβρίου καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ ως Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού για την Οικονομική και Κοινωνική Ανάπτυξη. Πολλά θα μπορούσαν να γραφτούν για τον εθελοντισμό, μιας και πρόκειται για ένα θέμα που αγγίζει όλους όσους θέλουν να συμμετέχουν ενεργά και δυναμικά στην εξέλιξη της κοινωνίας, σύμφωνα πάντα με τις αρχές της δικαιοσύνης, της ισότητας και του αλτρουισμού.

Είναι γεγονός ότι στις μέρες μας ο εθελοντισμός έχει παγκοσμίως μία δυναμική δράση. Βασισμένος στην ευαισθησία χιλιάδων ανθρώπων, γεννά ελπίδες για το μέλλον και στηρίζει τις

κοινωνίες, μέσα από την προσφορά και την αλληλεγγύη, με δράσεις που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων και την παροχή βοήθειας σε όσους τη χρειάζονται.

Ο Φορέας Διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης αναγνωρίζοντας τη δυναμικότητα της εθελοντικής προσφοράς, προχώρησε στη σύσταση εθελοντικής ομάδας. Η ομάδα μας απαριθμεί πλέον 47 μέλη και οι δράσεις που υλοποιεί προσανατολίζονται περισσότερο προς την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της ευρύτερης περιοχής του Εθνικού

Πάρκου Υγροτόπων των λιμνών Κορώνειας Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλους του εθελοντές μας που με την διάθεση τους και την ανιδιοτελή προσφορά τους μας στηρίζουν στην σημαντικό αγώνα που δίνουμε καθημερινά για την προστασία και αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων του τόπου μας.

Φωτεινή Τσαβδάρουλο
Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος
του Φορέα Διαχείρισης

Θ' αφήσουμε νερό για τα παιδιά μας;

Σε μια εποχή που είναι αισθητή η μείωση των βροχοπτώσεων, στην Ελλάδα το νερό ξοδεύεται αλόγιστα και συχνά με αρνητικές συνέπειες για τις ίδιες τις καλλιέργειες. Όσο και αν προσπαθούμε να κλείσουμε τη βρύση όταν πλένουμε τα δόντια μας, όσο κι αν μειώσουμε την ποσότητα νερού που χρησιμοποιούμε στο καζανάκι ή στο πλύσιμο του αυτοκινητού, μικρή θα είναι η συνεισφορά μας στη μείωση της κατανάλωσης του νερού.

Κι αυτό επειδή όπως είναι γνωστό η αρδευόμενη γεωργία αποτελεί παγκοσμίως το μεγαλύτερο καταναλωτή νερού. Στην Ελλάδα το 87% του καταναλισκόμενου νερού χρησιμοποιείται για αγροτική χρήση, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο ποσοστό μπορεί να είναι και μικρότερο του 70%. Ποιοι είναι όμως οι λόγοι που το νερό σπαταλάτε με αυτό τον τρόπο στην γεωργία;

1. Στην περιοχή της Κορώνειας το 90% των καλλιεργειών καλαμποκιού και μηδικής που φυτεύεται, ποτίζεται με καρούλια. Η μέθοδος αυτή έχει πολύ μεγάλες απώλειες (μεγαλύτερες από 50%) ανάλογα με τις συνθήκες και τον τρόπο εφαρμογής π.χ. αν έχει αέρα το κανόνι ποτίζει το χωράφι του γείτονα ή το δρόμο, αν το πότισμα γίνεται κατά τις μεσημεριανές ώρες του καλοκαιριού υπάρχει μεγάλη εξάτμιση κ.ο.κ. και ταυτόχρονα δεν εξασφαλίζει ομοιόμορφο πότισμα.

2. Το νερό είναι πολύ φθηνό αφού η χρέωσή του, στα συλλογικά δίκτυα, γίνεται με βάση την αρδευόμενη έκταση και όχι τον καταναλισκόμενο όγκο νερού. Επομένως, δε γίνεται καταγραφή του όγκου του νερού που ξοδεύεται για κάθε καλλιέργεια με συνέπεια κάθε αρδευτής να κάνει εμπειρική εφαρμογή άρδευσης. Σ' αυτή την περίπτωση όμως δε λαμβάνονται υπόψη ούτε οι ανάγκες του φυτού σε νερό, αλλά ούτε και η αποθηκευτική ικανότητα του εδάφους σε νερό, γεγονός που

μπορεί να οδηγήσει είτε σε ελλειμματική άρδευση (με αρνητικές επιπτώσεις στην απόδοση των φυτών), είτε σε υπερβολική άρδευση (με συνέπεια την διάβρωση του εδάφους, τη στέρηση του νερού από άλλους χρήστες κ.τλ.). 3. Ο αριθμός των νόμιμων γεωτρήσεων είναι πολύ μεγάλος και συμπληρώνεται από ένα εξίσου μεγάλο νόμιμο παράνομο γεωτρήσεων. Ακόμη και οι νόμιμες γεωτρήσεις όμως χρησιμοποιούνται σε πολλές περιπτώσεις κατά παράνομο τρόπο. Στην άδεια κάθε γεωτρήσης αναφέρεται το βάθος, η διάμετρος και η ποσότητα του νερού που επιτρέπεται να αντλείται. Για να μετρηθεί όμως η ποσότητα του νερού που αντλείται πρέπει να υπάρχει υδρομετρητής(!), άγνωστος στους περισσότερους αγρότες. Σ' αυτές τις περιπτώσεις τυχόν περιορισμός της σπατάλης είναι αποτέλεσμα των μειωμένων αποθεμάτων νερού και της μεγάλης δαπάνης ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται για την άντληση από μεγάλα βάθη.

Δεδομένου ότι είναι εφικτή η μείωση των απωλειών, γίνεται κατανοητό ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια εξοικονόμησης υδατικού δυναμικού αν:

- > κατασκευαστούν συλλογικά αρδευτικά δίκτυα, τα οποία θα διανέμουν το νερό ανάλογα με τις ανάγκες κάθε καλλιέργειας, την αποθηκευτική και διηθητική ικανότητα του εδάφους και ταυτόχρονα θα το χρεώνουν σύμφωνα με τον καταναλισκόμενο όγκο νερού
- > ελεγχθεί η νομιμότητα των γεωτρήσεων και τοποθετηθούν υδρόμετρα σε όσες τελικά παραμένουν
- > εφαρμοστεί, όπου είναι δυνατόν, το σύστημα της στάγδην άρδευσης, τουλάχιστον στην περιοχή γύρω από την Κορώνεια και τέλος
- > εφαρμοστεί η πολλαπλή συμμόρφωση, με την εφαρμογή της οποίας βελτιώνεται η δομή και η γονιμότητα του εδάφους, διατηρείται η φυσική βλάστηση στα όρια των αγροτεμαχίων, επιβάλλεται αμειψισπορά κ.τ.λ.

Οι παραπάνω πρακτικές ακολουθήθηκαν για πολλά χρόνια, αλλά, δυστυχώς, ακολουθούνται ακόμη και σήμερα. Σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας οι υδατικοί πόροι συνεχίζουν να είναι επαρκείς, παρά την κακοδιαχείριση που υφίστανται. Στην περιοχή της Κορώνειας όμως η ανάγκη λήψης αποφάσεων, αλλά και η ευαισθητοποίηση όλων εμάς που δραστηριοποιούμαστε σ' αυτόν τον τομέα, κρίνεται αναγκαία και επτακτική. Δεν υπάρχουν περιθώρια για άλλες αναβολές. Πρέπει να δράσουμε τώρα!

Ανθή Βαφειάδου
Γεωπόνος του Φορέα Διαχείρισης

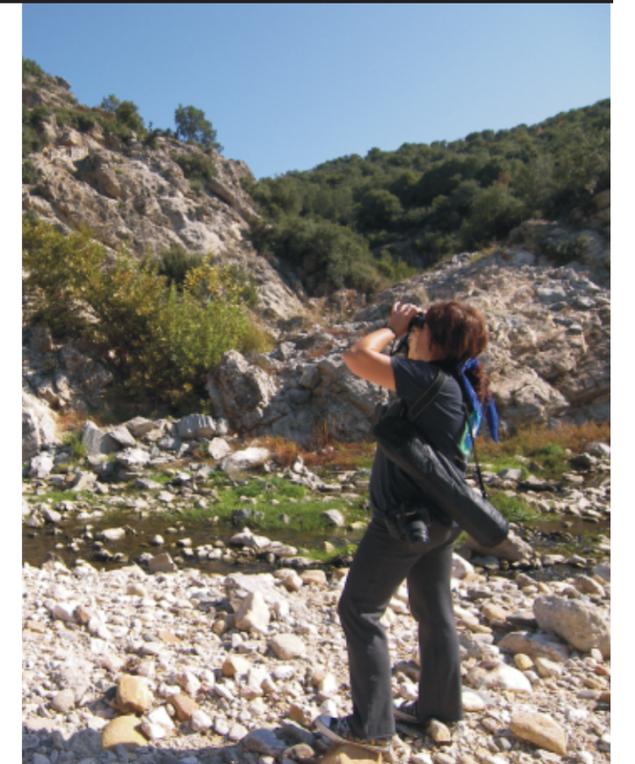

Επιμέλεα τεύχους
Φωτεινή Τσαβδάρουλο
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος του
Φορέα Διαχείρισης

Φωτογραφικό υλικό
Λίλα Κάρτα
Υπεύθυνη Κέντρου Πληροφόρησης Απολλωνίας
Ελλάδα Τσερεκζίδου
Φύλακας του Φορέα Διαχείρισης
Λίλα Παπαδράγκα

Σκίτσο
Ελλάδα Τσερεκζίδου
Φύλακας του Φορέα Διαχείρισης
Σχεδιασμός
ΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ www.grafiki.gr

Φωτογραφία εξωκώλλου:
Θηλυκή Αλκυόνα (Alcedo atthis)
στη Βόλβη
Λίλα Κάρτα

Ολοκλήρωση

δράσεων Προγράμματος ΕΠΠΕΡ

Ο φορέας διαχείρισης λιμνών Κορώνειας Βόλβης, σταθερά προσανατολισμένος στη διαχείριση του ευαίσθητου οικοσυστήματος των λιμνών, προχώρησε στην απρόσκοπτη υλοποίηση του συγκεκριμένου από το ΕΠΠΕΡ - Υ.Π.Ε.Κ.Α. τεχνικού του δελτίου. Έχοντας ολοκληρώσει το σύνολο των εγκεκριμένων δράσεων απέκτησε την απαραίτητη τεχνογνωσία για το σχεδιασμό και εφαρμογή βιώσιμων μέτρων διαχείρισης στο πλαίσιο πάντα των στόχων που τίθενται από την ιδρυτική του πράξη.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρακολούθηση είναι ένα αναπόσπαστο και σημαντικό εργαλείο στη διαδικασία της διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής, ο Φορέας υλοποίησε δράσεις που αναφέρονται και στις τρεις πτυχές της παρακολούθησης. Σε επίπεδο λεκάνης απορροής, τύπων οικοτόπων και αποτελεσματικότητας της εφαρμοζόμενης διαχείρισης. Με τη δημιουργία του πρωτοκόλλου παρακολούθησης δίνονται οι απαραίτητες κατευθύνσεις για το τι πρέπει να γίνεται στην περιοχή, ενσωματώνοντας όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό

υλοποιήθηκαν δράσεις αναφορικά με την επικαιροποίηση ενδιαιτημάτων με τηλεοπτικά μέσα, με μετρήσεις φυσικοχημικών παραμέτρων, παρακολούθησης της άγριας ορνιθοπανίδας και παρακολούθησης βιοτικών και αβιοτικών παραμέτρων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχουν προβλήματα στην περιοχή του εθνικού πάρκου που εστιάζονται τόσο στις φυσικοχημικές παραμέτρους όσο και σε καταπατήσεις εντός της Α΄ ζώνης προστασίας. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι αποκτήθηκαν τα δεδομένα βάσης, ώστε να είναι δυνατή η εφαρμογή της επιστημονικής παρακολούθησης και η εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των προστατευόμενων αντικειμένων στο μέλλον.

Για την υλοποίηση του προγράμματος ενημέρωσης ευαισθητοποίησης, ο Φορέας έλαβε υπόψη το γεγονός ότι σωστά πληροφορημένος πολίτης μπορεί να είναι σύμμαχος στην προσπάθειά του για την προστασία της περιοχής. Βασικός στόχος είναι η ενημέρωση, κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του κοινού και των κοινωνικών εταίρων για τις αξίες και τα οφέλη από τη διατήρηση του υδροτόπου και την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό διενεργήθηκε μία ημερίδα στον παραλίμνιο

οικισμό του Αγίου Βασιλείου, 10 εσπερίδες στους δήμους της περιοχής και ένα επιστημονικό συνέδριο. Επιπρόσθετα, εκδόθηκε ενημερωτικό υλικό το οποίο μοιράζεται στον κόσμο των δήμων της περιοχής και όχι μόνο. Η όλη διαδικασία υλοποιήθηκε βασιζόμενο στο στρατηγικό σχέδιο επικοινωνίας του Φορέα Διαχείρισης και συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι συμμετοχικές διαδικασίες στην προστασία του οικοσυστήματος είναι μία δύσκολη υπόθεση αλλά εφικτή.

Κλείνοντας με τα έργα αυτεπιστασίας, ο Φορέας υλοποίησε το πρόγραμμα επίπτωσης της προστατευόμενης περιοχής. Βασική προϋπόθεση ήταν η εξασφάλιση της αρμονικής συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, υπηρεσίες και φορείς που εμπλέκονται στη φύλαξη της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό οργανώθηκε από το Φορέα Διαχείρισης το σχέδιο φύλαξης της προστατευόμενης περιοχής. Η ομάδα του έργου αποτελείται από 6 φύλακες και την υπεύθυνη ομάδα. Ολοκληρώθηκε η δημιουργία βάσης δεδομένων για την καταχώρηση των περιστατικών ενώ παράλληλα, τοποθετήθηκαν πινακίδες φύλαξης σε διάφορα σημεία του Εθνικού Πάρκου. Διενεργώντας καθημερινά περιπολίες, σε δύο βάρδιες πρωί και απόγευμα και σε μία βάρδια τα Σαββατοκύριακα,

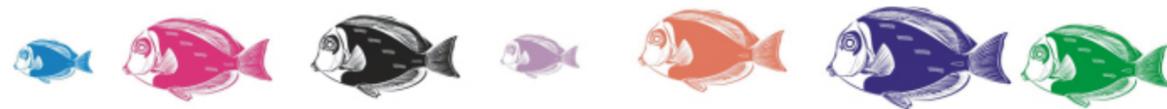
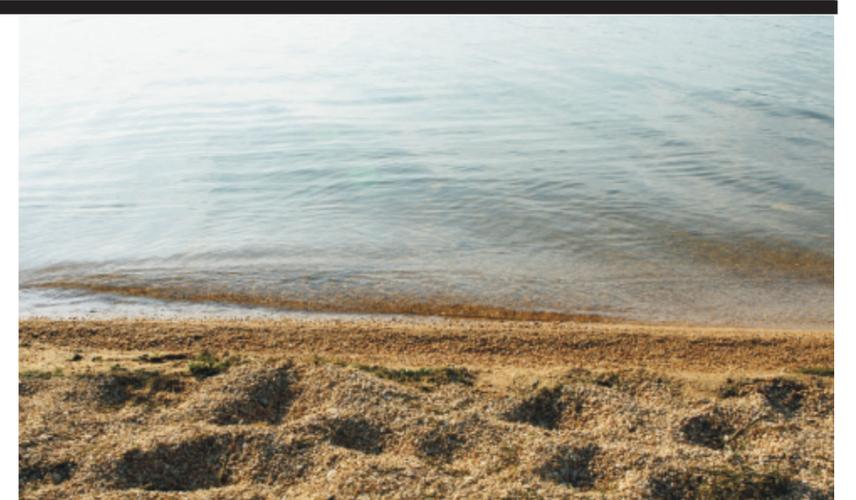
ενοπίστηκαν και αναφέρθηκαν πλήθος παράνομων περιστατικών ενώ ολοκληρώθηκε η καταγραφή των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων και μπαζών καθώς και των σημείων αντλήσεων νερού από ευθείας από τη λίμνη Βόλβη. Επιπλέον, με τη χρήση της τηλεπισκόπησης και σε συνδυασμό με επισκέψεις των φυλάκων στο πεδίο, καταγράφηκαν οι καταπατημένες εκτάσεις περιμετρικά των δύο λιμνών και ενημερώθηκαν όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος περιβάλλον, ο Φορέας Διαχείρισης εκπόνησε το πενταετές διαχειριστικό σχέδιο και τον κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας της

προστατευόμενης περιοχής. Το σχέδιο διευθετεί τις υφιστάμενες χρήσεις γης, ρυθμίζει τις δραστηριότητες της γεωργίας, της βόσκησης, της αλιείας, της θήρας, της δασοπονίας, του οικουρισμού, των ναυαθλημάτων κλπ. Παράλληλα, μεριμνά για την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων και την αποκατάσταση της υδρολογικής - οικολογικής ισορροπίας στη λεκάνη της Μυγδονίας. Επιπρόσθετα ο Φορέας εκπόνησε και το ειδικό διαχειριστικό σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης, κύριος στόχος του οποίου είναι η μελέτη και ο σχεδιασμός μέτρων και πολιτικών στην κατεύθυνση της δημιουργίας ολοκληρωμένων πακέτων οικουριστικών προγραμμάτων, και υποδομών φιλοξενίας καθώς και ανάπτυξης δράσεων προβολής της περιοχής.

Ολοκληρώνοντας θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο του προγράμματος ο Φορέας αγόρασε κτήριο, το οποίο εξόπλισε με έπιπλα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Παράλληλα, προμηθεύτηκε εξοπλισμό παρακολούθησης και λογισμικά προγράμματα που εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη υλοποίηση των δράσεων του Φορέα. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να ευχαριστήσουμε τις κυρίες Αντωνέλου Μαρία, Κυριαζή Αικατερίνη και Καραλιολίδου Μαρία από τη διαχειριστική αρχή του ΕΠΠΕΡ για την αγαστή συνεργασία που είχε ο Φορέας όλα αυτά τα χρόνια της λειτουργίας του.

Μάριος Αστερίου
Οικονομολόγος του Φορέα Διαχείρισης

Οι ψαράδες, η λίμνη Βόλβη, η Χίος και οι οικονομολόγοι

Πολλές φορές, όσοι διαχειρίζονται τις τύχες ενός προστατευμένου οικοσυστήματος (λίμνες, λιμνοθάλασσες, ποτάμια, αλλά και βουνά και δάση) στέκουν αμήχανοι απέναντι στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο χώρο που πρέπει να προστατεύουν.

Είναι άραγε «επικίνδυνοι» για το οικοσύστημα, οι γεωργοί, οι ξυλοκόποι, οι μελισσοκόμοι, οι ψαράδες και οι κτηνοτρόφοι που δραστηριοποιούνται σ' αυτό; Και τι πρέπει να κάνουν οι Φορείς Διαχείρισης;

Είναι προφανές ότι η απάντηση δεν είναι εύκολη. Η κάθε μια δραστηριότητα είναι διαφορετική και επιδρά διαφορετικά στα οικοσυστήματα. Επίσης, η κάθε μια δραστηριότητα μπορεί να διαφέρει από την όμοιά της, ως προς την ένταση που ασκείται. Μπορεί επίσης να διαφέρει από περιοχή σε περιοχή, αλλά και από τόπο σε τόπο.

Τελικά, τι κοινό μπορεί να έχει ένας ψαράς

στη λίμνη Βόλβη, με ένα ψαρά που ρίχνει δίχτυα λίγα μίλια έξω από τη Χίο;

Η απάντηση είναι ότι οι ομοιότητες και οι διαφορές μπορεί να είναι πολλές ή και ελάχιστες. Ας μην αναλύσουμε όμως εδώ τις διαφορές και τις ομοιότητες. Ας μειώσουμε σε μια αλήθεια η οποία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Η παρουσία του ψαρά και μόνο αυτή φανερώνει ότι, τόσο η λίμνη όσο και η θάλασσα είναι ζωντανές, καθώς έχουν ψάρια. Είναι η αρχή του νήματος για να ξεδιπλώσουμε το ρόλο του ψαρά σε ένα υδάτινο οικοσύστημα..

Κάθε ξημέρωμα, ο ψαράς μέσα από τη βάρκα του αφουγκράζεται το νερό. Οι ήχοι που διακόπουν την ησυχία, ο κυματισμός και ο παφλασμός, η οσμή του νερού, το χρώμα, η γυαλάδα του νερού και οι σταγόνες στα χέρια του, το απομεινάρι του νερού στη κουπαστή της βάρκας του και το χτύπημα του κουπιού στο νερό είναι οι καθημερινές εξετάσεις υγείας που δίνει το νερό στον ψαρά.

Ο χρόνος που μένει στη βάρκα του μέχρι να ταιμπίσει στο αγκίστρι το πρώτο ψάρι, το μάζεμα των δίχτυών του και το ξεψάρισμα, επιβεβαιώνουν ή διαψεύδουν τις πρώτες σκέψεις του, όταν ακόμη «διάβαζε» το νερό, από τη βάρκα του. Τέλος είναι και η ψαριά, τα είδη και η ποσότητα που ψαρεύτηκε, η γυαλάδα και τα σημάδια στο σώμα των ψαριών. Είναι όλα αυτά που στέλνουν τα δικά τους μηνύματα.

Μετά, μέσα στο καφενείο είναι οι κουβέντες και οι φήμες, ο απολογισμός της ημέρας και η τσέπη, γεμάτη ή η άδεια από λεφτά.

Με λίγα λόγια οι ψαράδες μας δίνουν πάντα να καταλάβουμε. Αρκεί να μπορούμε να τους ακούσουμε και να τους ερμηνεύσουμε.

Λίγο καιρό πριν «χαθεί» η Κορώνεια, οι ψαράδες μιλούσαν για το νερό που μύριζε σαν πετρέλαιο, για το χτύπημα του κουπιού στο νερό που ήταν σαν να βυθιζόταν σε παχύρευστο υγρό, για τη φαγούρα που

προκαλούσε το νερό στα χέρια τους, για τα λιγοστά ψάρια και για τις πληγές που είχαν μερικά από αυτά στο σώμα τους. Ήταν οι πρώτοι που μας ειδοποίησαν ένα απόγευμα Κυριακής για μαύρους λεκέδες νερού που άφησε ένα εργοστάσιο κοντά στην όχθη της λίμνης και ήταν οι πρώτοι που τον Ιούλιο μήνα, λίγο πριν από την κατάρρευση της λίμνης, μας τηλεφώνησαν για ψάρια που ψυχορραγούσαν κοντά στο χωριό Ευαγγελισμός.

Τέλος, ήταν αυτοί που καταστράφηκαν οικονομικά, αμέσως μετά από την καταστροφή της λίμνης.

Σε όλη την υδρόγειο, ο ψαράς είναι για τους διαχειριστές των οικοσυστημάτων, ένα

ευχάριστο πρόβλημα. Είναι από τους λίγους, σύγχρονους συλλέκτες της τροφής τους (κυριολεκτικά και μεταφορικά) που έχουν απομείνει. Είναι από αυτούς που καθημερινά κάνουν ανάληψη από το κεφάλαιο της φύσης και γι' αυτό θα πρέπει να τηρούν κανόνες, να έχουν σεβασμό, σοφία και μέτρο στο τι θα εισπράξουν σήμερα και στο τι θα αφήσουν για αύριο. Ταυτόχρονα όμως είναι και γνώστες και φύλακες της φύσης και ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας και δίνουν ζωή και σε άλλα επαγγέλματα (καραβομαραγκούς, εμπόρους αλιευτικών εργαλείων, επισκευαστές, ταβερνιάρηδες κ.ά.). Όλα αυτά συμβαίνουν συνήθως στις τέσσερις άκρες της Ελλάδας και της Ευρώπης, αλλά δίνουν ζωή και ελπίδα στα ακριτικά νησιά, στα μικρά λιμάνια και σε απομακρυσμένες περιοχές και φαροχώρια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τους πολλαπλούς ρόλους των ψαράδων. Τους ανταμείβει με επιδοτήσεις, τους παρέχει υποδομές και ταυτόχρονα τους περιορίζει τις αλιευτικές δραστηριότητες.

Οι ψαράδες είναι οι δείκτες της κατάστασης των υδάτινων οικοσυστημάτων. Και ως γκρινιάζουν οι οικονομολόγοι της Ευρώπης για την αξία που τους δίνουμε. Βλέπεις η αλιεία συνεισφέρει ελάχιστα - μόλις στο 1% - στο ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ξέρουμε όμως όλοι, ότι τα νούμερα και οι αριθμοί δεν λένε πάντα την αλήθεια.

Γιώργος Οικονομίδης
Δρ. Βιολόγος - Ιχθυολόγος